

Dosarul nr. 2r-421/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (Jud: L. Hoplevițaia)
Instanța de apel: Curtea de apel Bălți (Jud: M. Guzun, G. Dașchevici, V. Clima)

DECIZIE

28 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Dorin Chirtoacă împotriva lui Igor Dodon, intervenient accesoriu Postul de televiziune Pro-TV cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale,

împotriva încheierii din 15 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel și încheierii din 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de către Dorin Chirtoacă,

c o n s t a t ă :

La 15 iunie 2014, Dorin Chirtoacă a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Igor Dodon cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Dorin Chirtoacă a solicitat recunoașterea ca ponegritoare informația cu privire la faptul că dânsul în calitate de Primar General al mun. Chișinău este implicat în scheme de corupție, delapidarea banilor publici, trafic de influență și protecționism, în special frazele: „Monitorul oficial care le spune foarte clar că compania SC „Carpat Belaz Servicie” SRL are 11 persoane fizice”, „firma a fost creată pentru această operațiune”, „cei care i-au 2 milioane jumătate de euro comision în România, având cetățenia acestui stat și pregătesc poate voiaje și rendezvouri după Primărie unde vor fi la sigur nu au decât să o facă”, „multiple cazuri de corupție înregistrate la Primăria mun. Chișinău și implicarea directă a Primarului General dlui Dorin Chirtoacă în schemele de corupție și trafic de influență”, „schemă frauduloasă de procurare a troleibuzelor cu implicarea firmelor din România” și obligarea pârâtului de a dezminți în același mod informația răspândită, cu încasarea din contul acestuia a prejudiciului moral în sumă de 125000000 euro, care vor fi utilizați în întregime pentru procurarea a 100 de troleibuze pentru mun. Chișinău.

Prin hotărârea din 21 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Dorin Chirtoacă.

La 21 august 2017, Dorin Chirtoacă a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 21 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de apel depusă de către Dorin Chirtoacă și s-a casat hotărârea din 21 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cauza fiind restituită spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea protocolară din 07 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a atras în proces, în calitate de intervenient accesoriu Postul de televiziune Pro-TV (f.d. 118-119).

Prin hotărârea din 07 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de către Dorin Chirtoacă.

La 06 martie 2019, Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii 07 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, admiterea apelului, casarea hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 20 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea lui Dorin Chirtoacă de scutire de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate și bonul de plată a taxei de stat în sumă de 18750 lei, fiindu-i acordat termen 10 zile, din momentul recepționării încheierii. S-a explicat apelantului că dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

La 26 noiembrie 2019, Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu a depus cerere de apel motivată, anexând copia confirmării de achitare a taxei de stat în sumă de 600 lei. Totodată, apelantul a depus o nouă cerere de scutire parțială de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 15 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiată cererea lui Dorin Chirtoacă cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, fiindu-i acordat apelantului termen suplimentar de 30 de zile, pentru a prezenta dovada de plată a taxei de stat. S-a explicat apelantului că dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Prin încheierea din 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Dorin Chirtoacă, deoarece apelantul nu a lichidat neajunsurile în termenul acordat.

La 02 iulie 2020, Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu a declarat recurs împotriva încheierii din 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate și a încheierii din 15 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

În motivarea recursului, recurentul a indicat că, la 19 iunie 2020, pe pagina web Portalul național al instanțelor de judecată a aflat despre încheierea din 16 martie 2020, prin care i-a fost restituită cererea de apel. Din conținutul încheierii recurate a aflat despre existența încheierii din 15 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Dorin Chirtoacă a relatat că atât încheierea din 15 ianuarie 2020, cât și încheierea din 16 martie 2020 sunt ilegale și urmează a fi casate, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel. Or, art. 100 alin. (1) Cod de procedură civilă, obligă instanțele să depună toată diligența ca actele de procedură emise să fie comunicate părților sau persoanelor interesate.

Astfel, recurentul a invocat că nu a cunoscut despre faptul că i-a fost respinsă cererea de scutire de la plata taxei de stat, deoarece actul judecătoresc nu a fost comunicat și nici publicat, astfel, nu i-a fost acordată posibilitatea de a-și exercita dreptul său cu referire la calea de atac.

Dorin Chirtoacă a mai specificat că nu i se poate imputa lipsa de diligență, deoarece acțiunile instanței de apel nu au fost consecvente și în concordanță cu termenii de procedură în emiterea și comunicarea actelor de dispoziție.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Prin scrisoarea nr. 5114 din 12 iunie 2020, Curtea de Apel Chișinău a expediat participanților la proces copia încheierii din 16 martie 2020 (f.d. 183), însă date despre recepționarea actului judecătoresc contestat, la materialele cauzei lipsesc.

Totodată, instanța de recurs menționează că recurentul în cererea de recurs a indicat că a luat cunoștință cu încheierea contestată la 19 iunie 2020 pe Portalul național al instanțelor de judecată. Tot aici, se atestă că încheierea din 16 martie 2020, a fost publicată la 18 iunie 2020, pe pagina web Portalul național al instanțelor de judecată, la compartimentul „Curtea de Apel Chișinău”, „Încheierile instanței”.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi admis, casată încheierea din 15 ianuarie 2020 și încheierea din 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la faza primirii spre examinare a cererii de apel.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Din materialele dosarului rezultă că, la 15 iunie 2014, Dorin Chirtoacă a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Igor Dodon cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze, prima instanța prin hotărârea din 07 februarie 2019 a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de către Dorin Chirtoacă (f.d. 140, 144-150).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 06 martie 2019, Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu a depus cerere de apel nemotivată

împotriva hotărârii 07 februarie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, admiterea apelului, casarea hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f.d. 142).

În conformitate cu art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În corespundere cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 20 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea lui Dorin Chirtoacă de scutire de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate și bonul de plată a taxei de stat în sumă de 18750 lei, fiindu-i acordat termen 10 zile, din momentul recepționării încheierii. S-a explicat apelantului că dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită (f.d. 157-160).

Conform scrisorilor de însoțire din 15 octombrie 2019 și 15 noiembrie 2019, se atestă faptul că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa recurentului și avocatului Tatiana Iovu copia încheierii din 20 iunie 2019, prin care nu s-a dat curs cererii de apel (f.d. 161-163), fiind recepționată de către avocatul Tatiana Iovu la 19 noiembrie 2019, iar de către Dorin Chirtoacă la 29 noiembrie 2019 (f.d. 164-165).

Instanța de recurs menționează că, la 26 noiembrie 2019, Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu a depus cerere de apel motivată, anexând copia confirmării de achitare a taxei de stat în sumă de 600 lei. Totodată, apelantul a depus o nouă cerere de scutire parțială de la plata taxei de stat (f.d. 166-172).

Astfel, prin încheierea din 15 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiată cererea lui Dorin Chirtoacă cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, fiindu-i acordat apelantului termen suplimentar de 30 de zile, pentru a prezenta dovada de plată a taxei de stat. S-a explicat apelantului că dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită (f.d. 178a-179).

Din materialele cauzei se atestă că, prin scrisoarea de însoțire din 03 februarie 2020, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa recurentului și a avocatului acestuia, copia încheierii din 15 ianuarie 2020, prin care nu s-a dat curs cererii de apel (f.d. 180), însă date despre recepționarea încheierii menționate, la materialele cauzei lipsesc.

Așadar, instanța de recurs relevă că, în situația în care la materialele cauzei lipsesc probe care ar confirma recepționarea de către apelantul Dorin Chirtoacă a copiei încheierii din 15 ianuarie 2020, soluția instanței de apel cu privire la restituirea apelului, prin încheierea din 16 martie 2020, în legătură cu neîndeplinirea indicațiilor instanței de judecată, este prematură.

În acest sens, se va reține prevederile art. 100 alin. (1) Cod de procedură civilă, care indică expres că cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin

intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

La caz, se atestă că instanța de apel nu a pus la dispoziția recurentului-apelant încheierea din 15 ianuarie 2020, pentru a fi monitorizată și a fi depusă suficientă diligență pentru a îndeplini în termen indicațiile instanței, acesta lipsind și pe pagina web al acesteia.

Astfel, luând în considerare cele menționate supra, instanța de recurs constată că acțiunile instanței de apel nu au fost consecvente în privința comunicării actelor de procedură, deoarece în cadrul dreptului la un proces echitabil se analizează dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri judiciare de a prezenta instanței observațiile, argumentele și mijloacele sale de probă, coroborat cu dreptul fiecărei părți ca aceste observații și argumente să fie primite spre examinare în mod efectiv.

În conformitate cu art. 26 alin. (2) Cod de procedură civilă, contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Totodată, instanța de recurs reține că art. 26 alin. (4) Cod de procedură civilă, prevede că egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Din sensul normelor de drept citate se deduce că contradictorialitatea și egalitatea părților se asigură inclusiv prin acordarea posibilității fiecărui participant la proces de a lua cunoștință cu actele judecătorești pronunțate.

În susținerea acestei opinii se va remarca și faptul că dreptul la o cale de atac este consfințit și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, în jurisprudența sa constantă Înalta Curte a reiterat că articolul 6 §1 din Convenție nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță. Cu toate acestea, atunci când dreptul intern prevede un drept la apel, procedura respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție.

Distinct de cele relatate mai sus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu, de a casa integral încheierile din 15 ianuarie 2020 și 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii spre examinare a cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Dorin Chirtoacă, reprezentat de avocatul Tatiana Iovu.

Se casează încheierile din 15 ianuarie 2020 și 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Dorin Chirtoacă împotriva lui Igor Dodon, intervenient accesoriu Postul de televiziune Pro-TV cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Se restituie cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii spre examinare a cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu